

Svetsarprovning

SS-EN ISO 9606-1

Giltighetsområden för svetsarprovning enligt
SS-EN ISO 9606-1

www.dekra-industrial.se

 DEKRA

Svetsarprovning enligt SS-EN ISO 9606-1

- x visar de tillsatsmaterial som svetsen är kvalificerad för
- visar de tillsatsmaterial som svetsen inte är kvalificerad för

Svetsmetoder

Svetsmetod	Utfört prov	Giltighetsområde
Metallbågs svetsning med belagd elektrod	111	111
Metallbågs svetsning med rörelektrod utan gasskydd	114	114
Pulverbågs svetsning med trädelektrod (delvis mekaniserad)	121	121, 125
Pulverbågs svetsning med rörelektrod (delvis mekaniserad)	125	121, 125
MIG-svetsning med trädelektrod	131	131
MAG-svetsning med trädelektrod	135	135, 138
MAG-svetsning med rörelektrod	136	136
MAG-svetsning med metallpulverfylld rörelektrod	138	135, 138
TIG-svetsning med trädelektrod	141	141, 142, 143, 145, 146
TIG-svetsning utan tillsatsmaterial	142	142
TIG-svetsning med rörelektrod	143	141, 142, 143, 145, 146
TIG-svetsning med reducerande gas och tråd	145	141, 142, 143, 145, 146
TIG-svetsning med reducerande gas och pulverfylld tråd/stav	146	141, 142, 143, 145, 146
Plasmasvetsning	15	15
Gassvetsning, motsvetsning	311-rw	311-rw
Gassvetsning, fränsvetsning	311-lw	311-lw
Svetsning med kortbåge (131, 135, 138) kvalificerar även för andra typer av bågs svetsning, dock inte tvärtom		

Det är emellertid tillåtet för en svetsare att bli kvalificerad för två eller flera metoder genom att svetsa ett enkasta provstycke (förband med kombination av metoder) eller två eller flera separata prov. Tjockleken för respektive metod grundas på svetsgodstjockleken; tjocklek hos svetsgodsets definieras som svetsgodsets tjocklek exklusive råge och rotvulst.

Tillsatsmaterialgrupper

Grupp	Tillsatsmaterial för svetsning av	Exempel på indelningsstandarder
FM1	Olegerade och finkornstål	ISO 2560, 14341, 636, 14171, 17632
FM2	Höghållfasta stål	ISO 18275, 16834, 26304, 18276
FM3	Varmhållfasta stål Cr < 3,75 %	ISO 3580, 21952, 24598, 17634
FM4	Varmhållfasta stål 3,75 ≤ Cr ≤ 12 %	ISO 3580, 21952, 24598, 17634
FM5	Rostfria och värmebeständiga stål	ISO 3581, 14343, 17633
FM6	Nickel och nickellegeringar	ISO 14172, 18274

Tillsatsmaterialgrupp	Giltighetsområde					
	FM1	FM2	FM3	FM4	FM5	FM6
FM1	X	X	-	-	-	-
FM2	X	X	-	-	-	-
FM3	X	X	X	-	-	-
FM4	X	X	X	X	-	-
FM5	-	-	-	-	X	-
FM6	-	-	-	-	X	X

Tillsatsmaterial

A surt hölje	RB rutilbasiskt hölje	Z rörelektrod – övriga typer
B (15,16,45,48) basiskt hölje eller basisk rörelektrod	RC rutil-cellulosahölje	Nm inget tillsatsmaterial
C (10,11) cellulosahölje	RR (12,13) rutilhölje, tjockt	14 Rutil + järnpulverhölje
M metallpulverfylld rörelektrod	S tråd/stav, trädelektrod	18 Basiskt + järnpulverhölje
P rutil rörelektrod, snabbt stelnde slagg	V rörelektrod – rutil eller basisk/fluorid	19 Limenithölje
R (12,13) rutilt hölje eller rutilt rörelektrod, långsamt stelnde slagg	W rörelektrod – basisk/fluorid, långsamt stelnde slagg	20 Järnoxidhölje
RA (03) rutilurt hölje	Y rörelektrod – basisk/fluorid, snabbt stelnde slagg	24 Rutilt + järnpulverhölje
		27 Järnoxid + järnpulverhölje
		28 Basiskt + järnpulverhölje

Kvalificering med tillsatsmaterial kvalificerar svetsning utan tillsatsmaterial men inte omvänt.

Svetsmetod	Tillsatsmaterial för svetsning i provet ^b	Giltighetsområde för belagda elektroder			
		A, RA, RB, RC, RR, R 03, 13, 14, 19, 20, 24, 27	B 15, 16, 18, 28, 45, 48	C 10, 11	
111	A, RA, RB, RC, RR, R 03, 13, 14, 19, 20, 24, 27	X	-	-	
	B 15, 16, 18, 28, 45, 48	X	X	-	
	C 10, 11	-	-	X	
Tillsatsmaterial för svetsning i provet		Övriga giltighetsområde			
		S	M	B	R, P, V, W, Y, Z
121, 131, 135, 141	Solid tråd (S)	X	X	-	-
133, 138	Metallpulverfylld rörelektrod (M)	X	X	-	-
132, 136	Flussfylld rörelektrod (B)	-	-	X	X
132, 136	Flussfylld rörelektrod (R, P, V, W, Y, Z)	-s	-	-	X

^b Typ av hölje för svetsning av rotsträng utan rotstöd (ss nb) vid provning är den typ av hölje som är kvalificerad för svetsning av rotsträng utan rotstöd (ss nb) i produktion

Giltighetsområden för yttre rördiameter		Giltighetsområden för materialtjocklek källsvetsar	
Provstykets yttre rördiameter (D) i mm	Giltighetsområde	Provstykets tjocklek (t) i mm	Giltighetsområde
D ≤ 25	D till 2xD	t < 3	t till 2xt eller t till 3 (det största)
D > 25	≥ 0,5xD (25 mm min)	t ≥ 3	≥ 3

Giltighetsområden för svetsgodstjocklek för stumsvetsar

Provstykets/svetsgodsets tjocklek (s) i mm	Giltighetsområde ^{a,b}
s < 3	s till 3 ^c eller s till 2xs ^c (det största) (svetsmetod 311: s till 1,5xs)
3 ≤ s < 12	3 till 2xs ^d (svetsmetod 311: 3 till 1,5xs)
s ≥ 12 ^{e,f}	≥ 3 ^f

^a För enkasta metod och samma typ av tillsatsmaterial, s, är lika som grundmaterialet t

^b För avstickare är giltighetsområdet för svetsgodstjocklek:

– för utanpåliggande avstickare, avstickarens svetsgodstjocklek

– för genomgående och indragna avstickare, svetsgodstjockleken hos huvudröret eller manteln

^c För gassvetsning (311): s till 1,5xs

^d För gassvetsning (311): 3 till 1,5xs

^e Provstycket måste svetsas i minst 3 lager

^f Vid svetsning med flera metoder är s svetsgodstjockleken för respektive metod

Formvara

Provet ska utföras på plåt (P) eller rör (T). Följande kriterier är tillämpliga:

a) svetsar i rör med ytterdiameter D > 25 mm täcker svetsar i plåt

b) svetsar i plåt täcker svetsar i:

- fasta rör med ytterdiameter D ≥ 500 mm, enligt tabell för svetslagen

- roterande rör med ytterdiameter D ≥ 75 mm för svetslagen PA, PB, PC och PD, enligt tabell för svetslagen

Svetsstyp

Provet ska utföras som stumsvets (BW) eller källsvets (FW). Följande kriterier är tillämpliga:

a) stumsvetsar täcker stumsvetsar i alla typer av förband utom avstickare (se också d)

b) stumsvetsar kvalificerar inte källsvetsar eller vice versa. Det är dock tillåtet att godkänna en källsvets i kombination med en stumsvets, t.ex. en svets i halv V-fog med permanent rotstöd (t min 10 mm)

c) när en svetsare kvalificeras genom ett stumsvetsprov kan ett kompletterande källsvetsprov svetsas i plättjocklek ≥ 10 mm, med ett lager i svetsläge PB. Provet får giltighetsområden som baseras på stumsvetsens parametrar, t ex tjocklek, diameter m m, i tabellerna för källsvets. Dessutom kvalificeras även svetslagen PA och PB från källsvetsens provläggning

d) stumsvetsar i rör kvalificerar avstickare med en vinkel ≥ 60° och samma giltighetsområde som i Tabell 1 till 12 i SS-EN ISO 9606-1. För en avstickarsvets bygger giltighetsområdet på avstickarens ytterdiameter

e) för tillämpningar där svetsstypen inte kan kvalificeras med antingen ett stumsvets-, källsvetsprov eller avstickare ≤ 60° bör ett särskilt provstycke användas för att kvalificera svetsaren

Svetslagen

• Provstyckena skall svetsas med svetslagen enligt EN ISO 6947.

• Svetsning av två rör med samma ytterdiameter, ett i svetsläge PH och ett i svetsläge PC, täcker också giltighetsområdet för ett rör svetsat i svetsläge H-L045.

• Svetsning av två rör med samma ytterdiameter, ett i svets-

läge PJ och ett i svetsläge PC, täcker också giltighetsområdet för ett rör svetsat i svetsläge J-L045.

• Ytterdiametrar D ≥ 150 mm kan svetsas i två svetslagen (PH eller PJ 2/3 av omkretsen, PC 1/3 av omkretsen) med användning av bara ett provstycke. Denna provning kvalificerar för alla lagen för den svetsriktning som används i provningen.

Tabellen visar svetslagen och giltighetsområden

Giltighetsområde ^a	PA	PB ^b	PC	PD ^b	PE	PF	PH	PG	PJ	H-L045	J-L045
Svetsläge för provstycke						(Plåt)	(Rör)	(Plåt)	(Rör)		
PA	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PB ^b	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PC	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-
PD ^b	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-
PE	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-
PF (Plåt)	x	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-
PH (Rör) ^c	x	x	x ^d	x	x	x	x	-	-	-	-
PG (Plåt)	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
PJ (Rör) ^e	x	x	-	x	x	-	-	x	x	-	-
H-L045	x	-	x	-	x	x	-	-	-	x	-
J-L045	x	-	x	-	x	-	-	x	-	-	x

^a Dessutom ska fordringarna i formvara och svetsstyp ovan uppmärksammas.

^b Svetslagen PB och PD används bara för källsvetsar och kan bara kvalificera källsvetsar i andra svetslagen.

^c PH rör inkluderar PE, PF och PA. PJ rör inkluderar PA, PG och PE.

^d Gäller endast källsvetsar

Svetslagen och provtyp (grundlagen enligt ISO 6947:2011)

PA	Liggande horisontellt	PB	Horisontellt roterande, svetsning horisontellt
PB	Stående horisontellt	PH	Horisontellt inspänt, svetsning uppåt
PF	Stående, vertikal svetsning uppåt	PG	Horisontellt inspänt, svetsning nedåt
PG	Stående, vertikal svetsning nedåt	PB	Vertikalt inspänt, svetsning horisontellt
PD	Under-Upp	PD	Under-Upp
PA	Horisontal	PA	Horisontellt roterande
PC	Liggande vertikalt, svetsning horisontellt	PH	Horisontellt inspänt, vert. svetsning uppåt
PF	Stående, vertikal svetsning uppåt	PJ	Horisontellt inspänt, vert. svetsning nedåt
PG	Stående, vertikal svetsning nedåt	PC	Vertikalt inspänt, svetsning horisontellt
PE	Under-Upp	H-L 045	Inspänt 45°, svetsning uppåt
PA	Roterande, lutande svetsning horisontellt	J-L 045	Inspänt 45°, svetsning nedåt

Detaljer om svetsning

Vid svetsning med metod 311 kräver en ändring från motsvetsning (rw) till fränsvetsning (lw) och omvänt en ny svetsarprovning.

Detaljer om svetsningen av provstycket	Giltighetsområde
Svetsning från en sida utan rotstöd (ss-nb);	ss-nb, ss-mb, bs, ss-gb, ss-fb
Svetsning från en sida med rotstöd (ss-mb);	ss-mb, bs,
Svetsning från båda sidor (bs);	ss-mb, bs
Svetsning med gasrotstöd (ss-gb);	ss-mb, bs, ss-gb
Svetsning med inläggsmaterial (ci);	ss-mb, bs, ci
Svetsning med pulverrotstöd (ss-fb);	ss-mb, bs, ss-fb

Källsvetsar

Provstycke	Giltighetsområde ^a	
	ett lager (sl)	flera lager (ml)
ett lager (sl)	x	-
flera lager (ml)	x	x

^a Kompletterande källsvetsprov med en stumsvets i flera lager kvalificerar för källsvetsar i ett och flera lager.

Kombinationscertifikat kan skrivas för:

• Olika diametrar och tjocklekar för rör

• Olika svetslagen för rör med samma diameter och tjocklek

• Olika svetslagen för plåt med samma godstjocklek

• Olika svetsstyper, t ex stum- respektive källsvets